

POSTANOWIENIE

10 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 10 lipca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Bank spółki akcyjnej w W.

przeciwko P. S.

o zapłatę,

oraz z powództwa wzajemnego P. S.

przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.

na skutek skargi kasacyjnej P. S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 27 lutego 2023 r., V ACa 744/22,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda 7 500 zł (siedem tysięcy pięćset) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 27 lutego 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił wyrok Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie z 9 grudnia 2021 r. w sprawie z powództwa Banku S.A. w W. przeciwko P. S. o zapłatę oraz z powództwa wzajemnego P. S. przeciwko Bankowi S.A. w W. o zapłatę, w punkcie pierwszym w ten sposób, że zasądził od P. S. na rzecz Banku S.A. w W. kwotę 2 647 535,15 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 26 listopada 2021 r. do dnia

zapłaty, w punkcie drugim w ten sposób, że oddalił powództwo o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 917 898,27 zł i od kwoty 96 067,63 Euro za okres od 18 lutego 2020 r. do 25 listopada 2021 r., w punkcie trzecim w ten sposób, że obciążył pozwanego głównego P. S. obowiązkiem zwrotu na rzecz powoda głównego Banku S.A. w W. poniesionych przez niego kosztów procesu w zakresie powództwa głównego (pkt 1); oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt 2) i orzekł o kosztach postępowania (pkt 3).

Pozwany P. S. wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego co do pkt I ppkt 1 i 2 oraz domagał się uchylenia tego wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i orzeczenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji

skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołano przyczynę nieważności postępowania z art. 379 pkt 5 k.p.c. związaną z rozpoznaniem sprawy na posiedzeniu niejawnym, a także potrzebę wykładni art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 410 § 2 k.c. oraz art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c. oraz art. 120 § 1 k.c. i art. 455 k.c.

Odnosząc się do twierdzenia o nieważności postępowania przed sądem drugiej instancji, należy wskazać, że na podstawie art. 374 k.p.c. sąd drugiej instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w apelacji lub odpowiedzi na apelację złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że cofnięto pozew lub apelację albo zachodzi nieważność postępowania. W niniejszej sprawie nie wystąpiła żadna z przesłanek dotyczących obligatoryjnego przeprowadzenia rozprawy apelacyjnej, tj. pozwany (powód wzajemny) nie zgłosił w odpowiedzi na apelację wniosku o przeprowadzenie rozprawy, jak również w postępowaniu przed Sądem II instancji nie zostały zaplanowane żadne czynności procesowe, które nie są możliwe do przeprowadzenia na posiedzeniu niejawnym.

Przyjęcie przez sąd innej podstawy prawnej rozstrzygnięcia niż wskazana przez strony nie stanowi wyjścia poza granice żądania wynikające z art. 321 § 1 k.p.c., gdyż w procesie cywilnym działa zasada *da mihi factum, dabo tibi ius*. Wystąpienie powinności sądu oparcia rozstrzygnięcia na innej podstawie prawnej niż wskazana przez powoda może wynikać z okoliczności konkretnej sprawy (zob. wyrok SN z 6 czerwca 2023 r., II CSKP 1183/22).

W pozostałym zakresie zagadnienia prawne wskazane przez skarżącego są pytaniami o trafność stanowiska Sądu Apelacyjnego wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem tej konkretnej sprawy i polemiką z tym stanowiskiem, związaną z zastosowaniem konkretnych przepisów prawa. Należy podkreślić, że przedstawiona problematyka była już wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego (zob. uchwałę pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22; uchwałę 7 sędziów SN z 19 czerwca 2024 r., III CZP 31/23; uchwałę 7 sędziów SN – zasadę prawną - z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56; wyroki SN: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, nr 2, poz. 20; z 21 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 459/22; i z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 1¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1935).

[SOP]